

ÖNKORMÁNYZATI ADÓK EGER MEGYEI JOGÚ VÁROS BESZÁMOLÓ (2006. 12. 31.)

Az önkormányzati adóigazgatásról általában

Önkormányzat képviselőtestületének egyik alapjoga, hogy önkormányzati rendeletek útján, a helyi adóztatást szabályozza. A Magyar Köztársaság Alkotmánya és az önkormányzati törvény biztosítja az önkormányzatoknak azt a jogát, hogy a törvényben meghatározott keretek között helyi adókat vezethessenek be. E szabályozás szervesen illeszkedik az Európa Tanács által 1985. évben elfogadott Helyi Önkormányzatok Európai Kartájához, mely deklarálta a helyi adóztatás jogát. A Helyi adókról szóló 1990. évi C. Törvény (Htv.) biztosítja az önkormányzat adó megállapítási jogát, amely szuverén módon dönthet arról, hogy gazdálkodási feladatai és az ehhez szükséges forrásképzés érdekében él-e és milyen mértékben - törvényi keretek között - a helyi adóztatás eszközével. Az önkormányzati autonómia továbbra is meghatározó garanciája az önkormányzati vagyon és a kiszámítható pénzügyi stabilitás. **Az önkormányzati adóhatóság által beszedett önkormányzati adók évről évre tervezhető és biztos bevételi forrást jelentenek.** A helyi adóztatás az önkormányzat kezében olyan lehetőség, amely a helyi vagyoni érdekelttséghez, a kommunális fejlesztésekhez, valamint a helyi gazdasági tevékenységhez kapcsolódhat. A szabályozás lehetővé teszi azt, hogy a lakosság mellett, a vállalkozó (gazdálkodó) szféra egésze adóztatható legyen.

A helyi adózás struktúrája három fő rendszerelemre épül, nevezetesen:

- a **vagyoni típusú adók** (ÉPA; TEA;),
- a **kommunális jellegű adók** (MKA; IDA) és
- a **helyi iparűzési adó** (HIPA).

A Htv. és a keretszabályozásából eredően arra épülő önkormányzati rendeletek biztosítják az önkormányzat helyi adókiivetési jogát. Az **önkormányzat kizárólagos** - az önkormányzati törvény szabályozásával szinkronban másra át nem ruházható - **joga**, hogy a Htv-ben meghatározott adóalanyok és adótárgyak tekintetében,

- helyi adókat vagy azok valamelyikét bevezesse,
- a már bevezetett helyi adót a következő évre módosítsa, avagy
- hatályon kívül helyezze.

A döntési autonómiából eredően, az önkormányzat határozza meg

- az adó bevezetésének időpontját és
- időtartamát, valamint
- a törvényben meghatározott felső (adómaximum) határokra figyelemmel az adó mértékét.

2005. évtől az alkotmányos mozgástér bővítése érdekében a törvény a hasznos alapterület szerint működtetett építményadóban, az alapterület szerint működtetett telekadóban, a magánszemély kommunális adójában, a vállalkozók kommunális adójában, továbbá a vendégéjszakák száma alapján működtetendő tartózkodási idő utáni idegenforgalmi adóban, azaz a tételes adóösszegben meghatározott adónemek esetén lehetővé tette, hogy **a rögzített felső mértéktől az önkormányzat az infláció követésével** eltérjen. Az adó mértékét a helyi sajátosságokhoz, az önkormányzat gazdálkodási követelményeihez és az adóalanyok teherviselő képességéhez igazodóan a Htv-ben meghatározott felső határokra indexálja a törvényalkotó. 2006. évtől, a 2003. évre és az adóévet megelőző második évig eltelt évek **fogyasztói árszínvonal változásai szorzatával növelt összegére** (a felső határ és a felső határ növelt összege együtt: adómaximum) figyelemmel - **állapíthatja meg az önkormányzat.** Helyi iparűzési adóban konstans az adóalapra vetített 2 százalékos mérték, annak emelésére nincs mód. A KSH által közzétett adatok alapján az infláció a 2003. évben 4,7 %, a 2004. évben 6,8 % volt. A Htv. hivatkozott rendelkezése szerint tehát az említett adónemekben az adómaximum (a törvényi felső adómérték szorozva 1,047-tel és 1,068-cal) 2006. január 1-jétől a következőképpen alakult:

Építményadó:	1 006	Ft/m ²
Telekadó:	223	Ft/m ²
Magánszemély kommunális adója*	13 418	Adótárgyanként
Vállalkozók kommunális adója*	2 236	Ft/fő
Tartózkodási idő utáni idegenforgalmi adó	335 Ft	Vendégéjszakánként

Az egyes helyi adókra vonatkozó törvény csak a kiemelt garanciális jellegű, nem mérlegelhető - mentességeket tartalmazza, ugyanakkor az egri önkormányzat a helyi viszonyok ismeretében, a saját rendeletében, - 2003. évtől a magasabb szintű jogszabály szigorítása miatt már csak jelentős korlátokkal - növelhette a mentességek, kedvezmények körét. Különösen igaz ez a vállalkozásokat terhelő iparüzési adó és építményadó tekintetében.

Az EU csatlakozást követően az egri önkormányzat rendelete sem tartalmazhat ellentétes szabályokat az EU előírásokkal. Az önkormányzati adórendeletekben meglévő mentességi, kedvezményi rendelkezéseit megfelelő átmeneti időszak fenntartásával meg kellett szüntetni. A Htv. kedvezmények és a mentességek kapcsán megkülönbözteti a határozatlan időre, illetve a határozott időre biztosított adókedvezményeket, adómentességeket. A **határozatlan idejű kedvezmények megszüntetésére** a törvény azzal biztosít megfelelő felkészülési időt az érintettek számára, hogy a kihirdetés és a hatálybalépés között méltányos időtartamot állapít meg, tehát a csatlakozás időpontjától vesztí hatályát az önkormányzati rendeletben biztosított határozatlan idejű kedvezmény, mentesség. A **határozott idejű mentességek**, kedvezmények azonban fokozott alkotmányossági védelmet élveznek, ezért azok megszüntetése csak későbbi időpontban lehetséges. A határozott idejű mentességek, kedvezmények tehát az önkormányzati rendeletben meghatározott időpontig, legfeljebb azonban a csatlakozás időpontjától számított 5 évig továbbra is hatályban maradnak. Városunkban ilyen, a HIPA-ban a beruházásokhoz kapcsolódó nyújtott adókedvezmény. Jelenleg is mintegy 169,99 millió Ft adókedvezményt vettek igénybe a beruházást megvalósító társaságok.

Az **EU csatlakozás óta** sem kizárt az önkormányzat kedvezmény-nyújtási lehetősége. Az iparüzési adóban - az önkormányzat döntése alapján - a kisebb méretű vállalkozók adómentességet, adókedvezményt élvezhetnek. Ennek megfelelően az önkormányzat mentesség- illetve kedvezménynyújtási kompetenciája arra korlátozódott, hogy döntsön a törvény szerinti adópreferencia alkalmazásáról, továbbá, hogy a törvényi keretek között az adópreferencia konkrét szabályait meghatározza. Az önkormányzat az önkormányzati adópreferencia kidolgozása során kizárólag arról dönthet, hogy mekkora összegű, **legfeljebb azonban 2,5 millió forintot meg nem haladó adóalapig kedvezményezheti a vállalkozókat**, illetve, hogy milyen nagyságrendű lehet az igénybe vehető kedvezmény összege. Ekkor sem lehet azonban a kedvezményezett vállalkozók egyes csoportjai számára eltérő szabályokat alkotni. Mindezen rendeletalkotási korlátozásokra azért volt szükség mert csak ezen szabályok alapján érhető el, hogy a helyi adókban a vállalkozók számára adott kedvezmény, mentesség ne legyen ellentétes a közösségi előírásokkal. A testület döntése alapján, van ilyen jellegű HIPA kedvezmény, ennek az éves összege az idén 22,9 millió Ft.

Önkormányzati adóbevételek

2006. évben a folyó évi helyesbített terhelés állomány összesen: 2.940.468.576 Ft, a helyesbített múlt évi hátralék: 59.975.595 Ft. Az 2006 évre a helyi adónemek tekintetében adómérték emelés nem volt. **Az adóbevételek összességében 2.928.870.672 Ft összegben az előírányathoz képest 109 %-ban teljessültek.**

Az adóhatósági ügyfelek –a propagálás ellenére- egyelőre nem élnek az **eAdó rendszer** használatával. Az elmúlt évben mindössze 25(!) adózó élt a regisztráció lehetőségével, annak ellenére, hogy mind a folyószámla egyenleg, mind a bevallási nyomtatványok tájékoztatói tartalmazták az erre történő felhívásokat. Egerben 2006. áprilisától lehetőség van az önkormányzati adóhatósággal történő elektronikus kapcsolattartásra. Az eAdó rendszer összefog minden, a helyi adózással és más önkormányzati hatáskörbe tartozó adóügyekkel kapcsolatos információt, így egy helyről, egyszerű formában tájékozódhatnak az adózással kapcsolatban. Az eAdó rendszer bevezetése fokozatosan történik. A formájában és tartalmában is megújult egri városi portálon www.eger.hu az adózók hozzáférhetnek az őket közvetlenül érintő helyi adós hírekről, megfelelő tájékoztatást kaphatnak a hivatali ügyintézésel kapcsolatos teendőkről, letölthetik a bevallások, beadványok számára rendszeresített űrlapokat. Ezen túlmenően hivatali

ügyeiket - fokozatosan kibővülően- elektronikus úton, kényelmesen számítógépen is intézhetik. Többek között folyószámláikat, befizetéseiket, bevallott és más adataikat ellenőrizhetik.

Az egri helyi adókat jellegüket tekintve három fő csoportba lehet besorolni:

- az **ingatlanokat** terhelő helyi adók {ÉPA, TEA} (15%),
- a **vállalkozási tevékenység** végzése után fizetendő adó {HIPA} (84%), valamint
- a **„tartózkodás” ideje** után beszedett adó {IDA} (3%). Ez utóbbi, az egyetlen olyan helyi adófajta, aminek beszedett adó forintjai után továbbra is két forint normatív támogatás igényelhető.

Az adóhatóság kiemelten foglalkozik a jelentős (több százezres) költségvetési kapcsolattal rendelkező vállalkozásokkal. A **„legnagyobb 200 vállalkozás”** éves befizetési kötelezettsége meghaladja a 2.011,1 millió Ft-ot, azaz ők fizetik az adók 68,68%-át.

Az **adóigazgatási eljárási munka** az adók előírásán és a változáskezelésen túl, **egyre nagyobb arányban az adófizetést nem teljesítők tartozásainak végrehajtására irányul.** Az önkormányzati adóhatóság 2006.12.31-i nappal –adónemenként- 16.029 adózónál 213 MFT adóhátralékot tart nyilván. Legmagasabb az iparüzési adótartozások nagysága: 52 MFT, ezt követően a gépjárműadóban: 46,3 MFT, építményadóban 9,8 MFT, valamint a késedelemből eredően 31 MFT a pótlék tartozás. A jogi személyiséggel rendelkezők hátraléka az összes hátralék 52,1%, a magánszemélyek kintlévőségének aránya 47,9%. Rendkívüli mértékben nő (a kimutató szervek negyedévente mutatják behajtásra az adóhatóság felé) magas a tulajdonképpen nem illetve nehezen beszedhető tartozások nagysága, például adók módjára behajtásra adóhatóságunkhoz kimutatott 64,1 MFT(!) összegre már az előíró szervek eredménytelen kísérletet tettek a tartozás rendezésére. (Az adóhatóság végzi a Ket. alapján indított végrehajtási eljárásokat is, melyek értéke fél év alatt elérte a 10,9 MFT-ot.)

A törvényi kötöttségek miatt egyre több adminisztrációs teher hátráltatja a tényleges végrehajtási munkát, a tevékenység jelentős részét a különböző levelezések, megkeresések, értesítések teszik ki. A kintlévőségek jellemzője, hogy **a befizetési határidőkhöz igazodva folyamatosan generálódnak**, így gyakran előfordul, hogy a behajtással tartozását rendező adózó, később ismét (a következő adórész esedékességekor) tartozásba „esik”. A **behajtási cselekményeknél** a 1.610.671.701 Ft (halmozott adat) kintlévőségre indított eljárások **20 %-a vezetett tényleges eredményre.** 2006. évben **323.018.534_Ft adótartozás rendeződött** az adóhatóság intézkedése nyomán, ez 69 millió forinttal haladta meg a 2005. év behajtási eredményeit.

Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 146.§ (3) bekezdése lehetőséget ad az önkormányzatoknak, hogy adóbehajtási munkára megállapodást kössenek önálló bírósági végrehajtókkal. 2005. március 30-án az Eger városában működő három végrehajtóval aláírásra került a megállapodás. Az adóhatóság 85 végrehajtási ügyet adott át további végrehajtásra, ennek összege 12,1 millió Ft-ot meghaladta. (A bírósági végrehajtók mindössze 120 ezer forint kintlévőséget tudtak beszédni.)

Építményadó (ÉPA)

	Teljesült adóbevétel	Teljesítés százaléka
Építményadó	306.167.051 Ft	102%

Helyi adórendszerünkben a vagyonarányos adóztatás a vagyoni típusú adók – konkrétan az épületeket terhelő építményadó és a belterületi földrészletre kivethető telekadó – hivatottak megteremteni. A Htv. felhatalmazás alapján, a helyi vagyoni érdekeltséghez kapcsolódóan építményadót vezethet be **az önkormányzat az illetékességi területén (kül- és belterületen) fekvő - lakás- és üdültulajdonra, gazdasági és más rendeltetésű - építmények után.**

Az **adó alanya** elsősorban az építmény tulajdonosa, több tulajdonos esetén az adókötelezettség a tulajdoni hányadok arányában terheli a tulajdonostársakat. Amennyiben az építményt a törvényben meghatározott vagyoni értékű jog is terheli, a vagyoni értékű jog jogosultja és a tulajdonos megállapodhat abban, hogy az utóbbi viseli az adót. Megállapodás hiányában, a vagyoni értékű jog gyakorlására jogosult az adó alanya.

Az **adókötelezettség** az építmény használatbavételi, illetőleg fennmaradási engedélyének kiadását követő év első napján keletkezik, az adókötelezettség az építmény megszűnése (lebontás stb.) évének utolsó napján szűnik meg. Az adó alapjának meghatározása tekintetében a választási lehetősége van az önkormányzatoknak. Ennek megfelelően az **adó alapja** lehet:

- az építmény m²-ben megállapított ún. **hasznos alapterülete**, vagy
- az építmény korrigált forgalmi értéke, amely az illetékekről szóló törvény alkalmazásával megállapított forgalmi érték (nevezetesen az a pénzben kifejezett érték, amely a vagyontárgy eladása esetén árként általában elérhető) 50%-ának felel meg.

Mindkét adó megállapítási mód egyaránt rendelkezik előnyökkel és hátrányokkal, éppen ezért ezek együttes mérlegelésével döntötte el annak idején az önkormányzat azt, hogy a törvényben meghatározott lehetőségek közül melyiket választja. A forgalmi érték típusú adóztatás hátránya, hogy az rendkívül bonyolult és adóztatása időigényes és nehézkes. A maximált törvényi mérték hasznos alapterület után: 1.006 Ft/év/m².

Egerben a helyi adók bevezetése óta a hasznos alapterülethez szorosan kapcsolódó négyzetméter alapú adóztatás „él”. A képviselőtestület a hasznos alapterület alapján működtetett építményadóban (és telekadóban) az adómértéket az adótárgy fajtája illetőleg a városon belüli földrajzi elhelyezkedése alapján differenciáltan határozta meg. Építményadó alá 2004. évig - a lakások kivételével - az egyéb építmények, épületek adóztatása tartozott.

2005. január 1-től egységes rendszerben adóznak az épületek, legyenek azok lakások és nem lakás célú építmények. Az építményadóban használt fogalmi és adóalapi rendszer jobb, pontosabb, a kedvezményi rendszer kiforrottabb. Ekkortól adómentes lett:

- a szükséglakás,
- a szociális, egészségügyi és gyermekvédelmi, illetőleg
- a nevelési-oktatási intézmények céljára szolgáló helyiség,
- a költségvetési szerv,
- az egyház tulajdonában álló építmény,
- a lakás és az üdülő épülethez tartozó kiegészítő helyiségek (a lakás- és az üdülőtulajdon rendeltetésszerű használatához szükséges, de huzamos emberi tartózkodásra részben és ideiglenesen sem szolgál (tüzelőtér, tüzelő- és salaktároló, szárító, padlás, szerszámkamra, szín, pince),
- az ingatlan-nyilvántartási állapot szerint állattartásra vagy növénytermesztésre szolgáló épület vagy az állattartáshoz, növénytermesztéshez kapcsolódó tároló épület (pl. istálló, üvegház, terménytároló, magtár, műtrágyatároló), feltéve, hogy az épületet az adóalany rendeltetésszerűen állattartási, növénytermesztési tevékenységéhez kapcsolódóan használja.

Valamennyi egeri ingatlan egységes **260Ft/év/m² adómértékkel** kerül adóztatásra, **ám jelentősen eltérő adókedvezményt érvényesíthetnek** az adófizetők. Az egeri maximális mérték (kedvezmények nélkül) a **törvényi mérték mindössze 25,8%-a**. Elsősorban a lakások és pincék tulajdonosai kapnak magas adócsökkentést. A külvárosi ingatlanok és a pincék is jelentős 50-85%-os kedvezményt élvezhettek. Annak okán, hogy a 2005. évi adóemelés mértéke ne legyen túlzott a magánszemélyek tulajdonában és használatában lévő külvárosi és külterületi építmények további 10%-os adókedvezményt nyújtunk, így ott az összes kedvezmény mértéke 60%. A természetes személyek a lakások után 65/Ft/m² mértékű adót fizetnek. A nyugdíjas tulajdonosok és a három vagy több gyermeket nevelők további 50%-os adókedvezményt élveznek, így a lakások után tényleges adómérték: 32,5 Ft/m². A magánszemélyek esetében az egyéb építmények 104 Ft/m²-tal a pincék 39 Ft/m²-tal adóznak. A magánszemélyek tulajdonában és használatában lévő külvárosi és külterületi építmények további 10%-os adókedvezményt kapnak, így ott az összes kedvezmény mértéke elérheti a 60%-ot.

Az éves építményadó előírás 308.040.772 Ft. Ebből a természetes személyek előírása (47%) 145.9 M Ft, jogi személyek előírása (53%) 162 M Ft. Az előző évhez képest a lakások adója 2.894.668 Ft-tal, az egyéb építmények adója 7.908.147 Ft-tal emelkedett.

A zárásig a 31.420 db adótárgyról érkezett bevallás feldolgozása történt meg, e bevallások 25.133 jogi/természetes személy tulajdonában lévő építmények adóztatását jelentette. Az építményadó tárgyak 3,9 %-a vállalkozások, jogi személyek, 96,1 %-a természetes személyek tulajdonában (használatában) lévő ingatlan. A jogi személyek előírása az építményadó 52 %-át teszi ki. A bevallott ingatlanok **89,4%-ának éves adókötelezettsége 10.000 Ft-nál kisebb.**

Az ingatlanok 0,86 %-a után történt 100.000 Ft-nál nagyobb összegű adóterhelés, azonban ez az összeg, az összes előírás 47,6 %-a. Az adóalanyok a lakások után 307,2 Mft, háromnál több gyermeket nevelők 1,3 Mft, nyugdíjas tulajdonosok 18,9 Mft, a külterületi ingatlanok 11,5 Mft, a külvárosi ingatlanok 5.7 Mft, a pince ingatlanok 19.2 Mft önkormányzati adókedvezményt kaptak. Az adózás alá vont ingatlanok tulajdonosai összességében **363,7 Mft önkormányzati adókedvezményt** vehettek igénybe.

Telekadó (TEA)

	Teljesült adóbevétel	Teljesítés százaléka
Telekadó	18.292.579 Ft	162%

A Htv. alapján az önkormányzatok telekadót vezethetnek be az illetékességi területükön levő beépítetlen belterületi földrészletek után. Egerben szűkítve, csak a **belterületi beépítetlen építési telkek** esnek adóztatás alá. A helyi adó rendszerében bevezethető építményadó és a telekadó szabályai közötti összhangot az teremti meg, hogy a beépített belterületi földrészletek az építményadó hatálya alá tartoznak, az építmény rendeltetésszerű használatához szükséges területtel együtt, így mentességet élveznek. Az **adó alanya** - az építményadónál már bemutatott rendező elveket követve - a telek tulajdonosa, illetőleg az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett vagyoni értékű jog jogosultja. Az adómentesség - azzal a céllal, hogy minél teljesebb mértékben biztosíthassa az önkormányzat döntési szabadságát - ennél az adónemnél is relatív szűk terjedelmű.

A telekadóban **mentességet** biztosít a törvényalkotó

- a beépítési tilalom idejére,
- az építményadó hatókörébe tartozó földrészletre,
- a közhasználatú közlekedési tevékenységet végző adóalany - e célból használt - telkére,
- az erdő művelési ágban nyilvántartott telekre.

Az **adókötelezettség** keletkezésére és megszűnésére vonatkozó szabályok - a telekadó sajátosságainak megfelelően - megegyeznek az építményadóra vonatkozó hasonló rendelkezésekkel. Az **adó alapja** - ugyancsak az építményadónál részletesen ismertetett konstrukcióval egyezően - kétféle számítási módszerrel állapítható meg. Az önkormányzati döntés alapján az alap- és mértékszámítás történhet a telek m²-e, illetőleg korrigált forgalmi értéke figyelembevételével. Az első esetben az adó évi mértékének felső határa - a stabilitás és az időtállóság igényeire is tekintettel - 223 Ft/m², míg a másik adószámítási módszernél a korrigált forgalmi érték 3%-a az adó mértéke. A **telekadó és építményadó** közötti szoros összefüggés miatt azonban **az önkormányzat csak azonos adóalap** (vagy az alapterület m²-e, vagy az ingatlan korrigált forgalmi értéke) alkalmazását állapíthatja meg.

Az éves telekadó előírás 19.084.432 Ft. Ebből a természetes személyek előírása (40%) 7,6 Mft, jogi személyek előírása (60%) 11,4 Mft. Az előző évhez képest a telekadó előírások 3.475.461 Ft-tal emelkedtek. A lakóparki, társasházi építkezések miatt nőtt a társaságok tulajdonába került építési telkek száma.

A zárásig folyó évben 600 db beépítetlen telekingatlan után kellett fizetést teljesíteni. Az **adó mértéke a belvárosban 100 Ft, a külvárosban 50 Ft.** Az önkormányzati adópolitikai eszközökkel (adókedvezményekkel) kívánja „ösztönözni”, hogy a városban nem nagy számban előforduló lakóház és egyéb építmény építésére szolgáló jelentős értéket képviselő telkek, illetve a lebontott építmények minél előbb beépítésre kerüljenek. Az önkormányzati döntés eredményeként a belvárosi és külvárosi beépítetlen építési telkek adója egymástól jobban elkülönül, mind mértékben, mind kedvezményezettségben. A belvárosi építési telkek adómértéke kétszerese a külvárosinak, egyben -beépítés vállalása esetén- a külvárosi építési telkek alanyai kétszer annyi kedvezményt vehetnek igénybe, mint a belvárosi telkek adózói. A szerzéstől számított **4 éven belüli beépítés esetén a tulajdonosok a belvárosban 25%-os, a külvárosban 50%-os önkormányzati adókedvezményt kaphatnak.**

A **bevallott ingatlanok 44,3%-ának éves adókötelezettsége 10.000 Ft-nál kisebb.** Az ingatlanok 4,5 %-a után történt 100.000 Ft-nál nagyobb összegű adóterhelés, azonban ez az összeg, az összes előírás 34,8 %-a. A beépítetlen építési telkek 97%-a külvárosi elhelyezkedésű. A folyó évben a belvárosi telkek tulajdonosai 253.125 Ft, a külvárosi telkek 6.148.768 Ft, azaz összesen **6.401.893 Ft önkormányzati kedvezményre** nyújtottak be igényjogosultságot.

Magánszemélyek kommunális adója (MKA)

	Teljesült adóbevétel	Teljesítés százaléka
Magánszemélyek kommunális adója	1.577.608 Ft	105 %

Az adónem 2004. december 31-i nappal megszűnt. **Bevétel kizárólag az utólagos felderítések eredményéből, illetve a hátralékok beszédéséből ered.** Az adóhatóság ellenőrzési eljárás során–visszamenőlegesen 5 évre- előírja az adókötelezettséget elmulasztók helyi adóját. Az adónem a lakások és a lakáshoz szerkezetileg közvetlenül kapcsolt egyéb építmények adóztatására szolgálta.

Beszedett idegenforgalmi adó (IDA)

	Teljesült adóbevétel	Teljesítés százaléka
Beszedett idegenforgalmi adó	81.910.021 Ft	125%

A Htv. az idegenforgalom növekedésével együtt járó igények kielégítéséhez szükséges anyagi eszközök biztosítását azzal kívánta elősegíteni, hogy lehetőséget teremtett az idegenforgalmi adónem adóztatására. E fizetési kötelezettség sajátossága, hogy **alanyai kizárólag magánszemélyek** lehetnek. Idegenforgalmi adó állapítható meg annak a magánszemélynek a terhére, aki egyfelől az önkormányzat illetékességi területén

- **egy vendégéjszakát nem állandó lakosként eltölt**, másfelől
- aki az említett területen üdülővel - nem állandó lakás céljára használt épülettel - rendelkezik. Az ilyen, építmény jellegű adóztatási jogcímen befolyó idegenforgalmi adóra azonban állami normatíva (beszedett 1 Ft-hoz + 2 Ft normatív támogatás) nem jár.

A tartózkodás alapján fennálló adókötelezettség alóli mentesség életkorhoz (kiskorúság), speciális egészségügyi, oktatási, munkavégzési, vállalkozási jogviszonyhoz, illetőleg meghatározott rokonsági kapcsolathoz kötődik. Ez lényegében azt eredményezi, hogy a településen jellemzően csak idegenforgalmi célzattal tartózkodó magánszemélyt terhelheti az idegenforgalmi adó. Az **adó alapja** - a településen való tartózkodásra épülő adókötelezettség esetén - a megkezdett napok száma; mértéke naponként és személyenként legfeljebb 335 Ft.

Az idegenforgalmi adónem havi bevallásokhoz kötötten került előírásra és ennek megfelelően kell a beszedőknek az adót, a beszedést követő hó 15-ig a megfelelő számlára utalni. 2006. évben nem emelkedett az adó mértéke, maradt a **személyenkénti és vendégéjszakánkénti 310 Ft.** Eger városában - hasonlóan más idegenforgalmi adottságú településekhez - **az idegenforgalmi adóbefizetések túlnyomó többségét a nagy szállodai kapacitásokkal rendelkező vállalkozások adják.** Eger városban 240 magán szálláshely, 48 kereskedelmi szálláshely, 8 kollégiumi szálláshely működik.

Az idegenforgalmi adó közel felét a város két legnagyobb szállodája fizeti. Továbbra is jellemző, hogy **az adó 95%-át a 100.000 Ft-nál nagyobb összeget utaló jelentős férőhellyel rendelkező szálláshelyek (64) teljesítik.** Az adózók 34%-nál a regisztrált továbbfizetett adó 10-50 ezer forintos éves határok között tendál. 2006. január – 2006. november hóban (*2006. december hó azért nem szerepel az adatok között, mivel ennek a befizetését és bevallását 2007. január hó 15-ig lehet teljesíteni) 242.616 adóköteles vendégéjszaka után kellett teljesíteni. Az összes bevallott adóköteles vendégéjszakából magánszemélyek 82.769 nap után vettek igénybe adómentességet. Az elmúlt év hasonló nyári időszakához (június, július, augusztus) képest a bevallott adó összege 1.522 Eft-tal emelkedett.

2006. évi bevallott (*január-november hó) adó összege: 74.638.700 Ft.

Helyi iparűzési adó (HIPA)

	Teljesült adóbevétel	Teljesítés százaléka
Helyi iparűzési adó	2.135.366.389 Ft	111%

A helyi iparűzési adó adja bevezetése óta a helyi adóbevételek 85-90%-át. Jelenleg is **meghatározó súlya van (84%) az egri önkormányzati helyi adókon belül**. Az iparűzési adóban **2005. évre** (az adóbevallást minden év május 31-ig kell az előző évről benyújtani) **1.772.513.184 Ft végleges adóelőírás** történt. Az önkormányzati kedvezmények révén a végleges adó megállapításakor **192.926.380 Ft egri önkormányzati adókedvezményt** is érvényesíthettek adózóink.

A 2005. évi bevallási adatok adják a 2006. évi előlegfizetés számításának alapját is. A Htv. alapján az adóelőleg összege, ha az adóévet megelőző adóév időtartama 12 hónapnál nem rövidebb, az adóévet megelőző adóév adójának megfelelő összeg; ha az adóévet megelőző adóév 12 hónapnál rövidebb, akkor a megelőző adóév adójának az adóévet megelőző adóév naptári napjai alapján adóévre számított összege; az adóköteles tevékenységét az önkormányzat illetékességi területén az adóév közben kezdő vállalkozónál az adóévre bejelentett várható adó összege. Ennek megfelelően a **2007. első félévre várható adóelőleg összege: 905,9 MFt**.

A regisztrált egyéni és társas vállalkozók száma: **7.271 fő/társaság**. Kizárólag a városban székhellyel, telephellyel rendelkező egyéni és társas vállalkozások a HIPA 57,5%-át, míg a több telephellyel rendelkező cégek az adó 42,5%-át fizetik. 541 társaság más önkormányzat illetékességi területén is végez vállalkozási tevékenységet, így adókötelezettségeit megosztja más települések önkormányzataival. Az általános szabályok szerint (nem egyszerűsített módon) számolja az adóalapját 6.242 vállalkozás. Az egyszerűsített adózási módok közül egyszerűsített adóalap meghatározást, átalányadózást 1.188 vállalkozás választott. Eger város legnagyobb adófizetőjének számító társaság termelő tevékenységének megszűnése kapcsán 2006. évi előlegfizetési kötelezettsége 134,8 millió Ft-tal mérséklődött.

Az európai uniós csatlakozás miatt a vállalkozókat érintő helyi adókedvezményeit, mentességeit át kellett alakítani. A már megszerzett jogok védelme érdekében továbbra is fennmaradt a határozott idejű kedvezmények mentességek csatlakozás után történő továbbélése, ám legfeljebb 2007. december 31-ig. A törvény egyértelműen rendelkezett arról, hogy a vállalkozók csak abban az esetben vehetik igénybe 2004. január 1-jétől e kedvezményeket, ha arra 2002. december 31-ig jogosultságot szereztek /számukra már élt a kedvezmény/, illetve az igénybe vételre jogosító feltételek teljesítését 2003. december 31-ig megkezdik. Ezen feltételek teljesítését a vállalkozóknak legkésőbb 2004. január 31-ig be is kellett jelenteniük az önkormányzati adóhatósághoz. Városunkban a **beruházásokhoz kapcsolódó adókedvezményeket 169,9 MFt** összegben vehettek igénybe a 2005. évi bevallások során. Az önkormányzat adókedvezmények 38,2 MFt-tal nőttek az előző évi adatokhoz képest. A kedvezmények 86,3%-a beruházási kedvezmény. **22,9MFt adókedvezményt** (éves adó 30%-a) vettek igénybe azon vállalkozások, akik **éves árbevétele 5 MFt alatt volt** és vállalkozási szintű adóalapjuk a 2,5 MFt-ot nem haladta meg.

A Htv. 2005. évtől hatályos módosítása a foglalkoztatás bővítését irányozza elő azzal az iparűzési adóalap-mentességgel, mely a vállalkozó által foglalkoztatott éves átlagos statisztikai állományi létszám emeléséhez kapcsolódik. A törvény értelmében a vállalkozó az általa **foglalkoztatottak éves átlagos létszámának növekedése esetén** - minden fő többlet foglalkoztatott után - a vállalkozási szintű „törvényi” adóalapból **adóalap-mentességre jogosult**. Az adóalap-mentességet valamennyi vállalkozás igénybe veheti, amely létszámbővítést hajt végre. A mentesség alapja a foglalkoztatottak létszámának növekedése, függetlenül annak forrásától. Az új - jogelőd nélkül létrejövő - vállalkozás esetén a kezdő évben - értelemszerűen - az általa foglalkoztatott létszám után jár az adóalap-mentesség, átalakulással létrejövő vállalkozó(zás) esetében pedig a jogelőd vállalkozó statisztikai létszáma tekinthető kiindulópontnak. Az adóalap-mentesség mértéke minden **egész fő növekmény után 1 millió forint**. Ezen adóalap-mentesség nem tekintendő az Európai Unió szabályai szerint állami támogatásnak, tekintve, hogy azt bármely adóalany igénybe veheti, azaz a kedvezmény általános előírás.

Ennek érvényesítése először a 2005. évi bevallásokban történt meg, összességében jelentős **326,78 Mft adóalap mentességet** került a bevallások alapján elfogadásra.

Az adózói kör 80,24 %-ának az éves adókötelezettsége nem haladja meg az 100.000 Ft-ot, ezen belül is **46,98%-nak az éves adófizetési kötelezettsége nem több 10.000 Ft-nál. 247 társaság fizetett 1 millió Ft-nál nagyobb összegű helyi iparüzési adót.** Gazdasági súlyuk azonban továbbra is meghatározó, hiszen az **adó 74,58%-a** tőlük folyik be.

Előleg kiegészítési „feltöltési kötelezettség” címén 2006. december hóban 276 Mft érkezett, mely 63Mft-tal magasabb a múlt évben teljesítetténél. Az ilyen jellegű befizetések előírása a bevallás benyújtáskor (2007.május 31.) történik, azért is viszonylag magas a számlán fennálló túlfizetés összege: 38,57 Mft.

A 2006. évi helyesbített adó/előleg előírás (folyó és múlt évekre) összesen: 1.915.916.883 Ft.

A záráskor kimutatott adatok alapján az önkormányzat „**helyi iparüzési adóerőképessége**” az iparüzési adót meghatározó településre jutó adóalap (94.019.766.135 Ft x 1,4 %-a), azaz **1.316.276.726 Ft.**

Az utóbbi időszakban megsokasodott az adóhatóságokhoz benyújtott előlegcsökkentések, adó visszaigénylések, valamint a fizetési meghagyások elleni fellebbezések, melyek érveléseiben **megkérdőjelezték az iparüzési adó EU-konformitását.** Egyes adózók és könyvvizsgálók szerint ugyanis az iparüzési adó léte ellentétes a Tanács hatodik, a „Tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról” szóló Irányelvvel (77/388/EGK Irányelv), nevezetesen az Irányelv 33. cikkének első bekezdésével. Több adózó jelezte, hogy nem kívánja a továbbiakban fizetni az iparüzési adót, így ennek beszédese is jelentős ellenállásba ütközött. Jelenleg is 864 adózónak van 10.000 Ft-nál nagyobb nyilvántartott tartozása, melynek összege: 52 Mft. **2006. évben az adóhatóságnál 470 millió (!) Ft értékben (ez a hipa 22%-a) folyt adóvizsgálat.** Az adónem megszűnésével kapcsolatos anomáliák érezhetőek voltak az előleg illetve a végleges adóösszegek fizetése során. A másodfokú közigazgatási határozatokat a bíróságnál is megtámadta 6 (elsősorban multinacionális) társaság a keresetekben megkérdőjelezett összeg: 303,6 Mft. Az Európai Bíróság ítéletét várva **több társaság is „0” Ft összegű Ipa bevallást nyújtott be,** illetve az Unió csatlakozás óta eltelt időszakot szintén „0” Ft-ra önrevíziózta. Ennek okán is zajlanak a jelzett adóvizsgálatok. Az országgyűlés egyébként hatályon kívül helyezte az iparüzési adó 2007. december 31-i nappal történő megszüntetését, így az előre láthatóan az adónem továbbra is megmarad.

2006. október 3-i nappal az **EU Bírósága** kimondta, hogy az uniós joggal nem ellentétes az olasz iparüzési adó. A várttal ellentétes döntés azt vetíti előre, hogy a testület a magyar adófajtát is jóváhagyja. Összeegyeztethető a közösségi joggal az IRAP (az Olaszországban alkalmazott helyi adó) - határozott az Európai Bíróság. A kérdés az volt, hogy forgalmi adónak minősül-e az IRAP. Ha így lenne, akkor létezése eleve az uniós irányelvekbe ütközik - forgalmi adóból ugyanis csak uniós szabályoknak megfelelőeket lehet alkalmazni. A bíróság azonban viszonylag egyszerű érvek alapján mondott nemet a kérdésre: egyrészt azért mert az IRAP-ot nem lehet közvetlenül áthárítani a fogyasztókra, másrészt, mert a teher nem egy az egyben arányos a kiszámlázott árral. Márpedig a forgalmi adóknak ez a kettő jellemzője. Így viszont az IRAP nem minősül forgalmi adónak, következésképp megfelel az uniós jognak. A kérdés természetesen a magyar helyi iparüzési adó (hipa) miatt érdekes - korábban több szakértő vélt párhuzamot felfedezni a honi, és az olasz önkormányzati teher között. Sőt: az olasz adót EU-joggal ellentétesnek minősítő főtanácsnoki véleményekre alapozva, valószínűleg a magyar közteher se menne át az uniós vizsgán. Az olasz ügyben hozott döntés után azonban, aligha van esély attól eltérő határozatra a hipa esetében. **A döntés nyomán „a minimálisnál is kisebb az esélye” annak, hogy a luxemburgi bíróság tiltott adónak minősítse a magyar HIPA-t.**

Gépjárműadó (GJA)

	Teljesült adóbevétel	Teljesítés százaléka
Gépjárműadó	347.049.241 Ft	100%

A gépjárműadóról szóló 1991. évi LXXXII. Törvény (Gjt) alapján a **belföldi érvényes rendszámtáblával** ellátott gépjármű, pótkocsi után gépjárműadót kell fizetni. A hatályos rendelkezés értelmében a belföldi gépjárművek esetében az adókötelezettségnek kettős feltétele van, a gépjármű forgalmi engedéllyel, valamint rendszámtáblával való ellátottsága. A gépjárműadót a társadalmi közkiadásokhoz való arányos hozzájárulás mellett elsődlegesen az úthasználat indokolja. A Gjt. szerint az **adó alanya** a gépjármű azon tulajdonosa, üzemben tartó esetén üzemben tartója, akinek/amelynek a nevére - a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény alapján vezetett nyilvántartás év első napján fennálló állapota szerint - a forgalmi engedélyt kiállították. Alanyi jogon **adómentesek** azok a gépjárművek, amelyek a költségvetési szerv, egyház, tulajdonában vannak, amelyek a társadalmi szervezet, vagy alapítvány tulajdonában vannak, ha a tulajdonosnak a megelőző évben jövedelme (nyeresége) után adófizetési kötelezettsége nem keletkezett. Céltól függően adómentes az a gépjármű, amely a helyi és a helyközi tömegközlekedés lebonyolítására szolgál. Kérelemre adómentes az a gépjármű, amely a mozgáskorlátozott gépjármű-tulajdonos, vagy más gépjármű-tulajdonos által a saját háztartásában ellátott mozgáskorlátozott személynek a helyváltoztatásához szükséges. Az **adó alapja egységesen a gépjármű üzemképes állapotban mért saját tömege** (önsúlya), tehergépjárművek esetében ez növelve a raksúly felével. Az adó mértéke igazodik az adózási kötelezettség általánossá tételéhez (a viszonylag szűkre szabott mentességekhez) és ennek keretében érvényesül az arányos közteherviselés. A környezetvédelemmel kapcsolatos erőfeszítésekkel összhangban, a Gjt. a környezetszennyezést csökkentő berendezéssel (katalizátorral) ellátott gépjármű után százalékos adókedvezményt állapít meg. A törvény az adó jellegének megfelelő sajátos szabályként teszi lehetővé a jelentős összegű (egyévi adótételt meghaladó) adótartozás esetén a gépjárműnek a forgalomból történő kivonását is.

2004. évtől csaknem teljes körűen megszűnt a gépjárműadó-bevallási kötelezettség, az önkormányzati adóhatóságok a közúti nyilvántartás adatai alapján állapították meg az adókat. A belföldön bejegyzett gépjárművek adóztatásánál a gépjárműszerzéssel összefüggő **adóbevallást felváltotta a BM Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala** által az önkormányzati adóhatóságok részére történő **adatszolgáltatása**.

2006. évben 19.699 tulajdonos **25.997 adóköteles gépjárművének** adóztatását végezte el az adóhatóság. Ebből 19.648 db személygépjármű és 6.349 db más (tehergépjármű, autóbusz, vontató, motorkerékpár, lakóautó, pótkocsi, utánfutó stb.) fajtájú jármű tartozott adóeljárás alá. A éves adó 49%-a a személygépjárművek, 51%-a a tehergépjárművek tulajdonosait terheli. A **járművek 46,8%-ának éves adója 10.000 ezer forint alatt** van. A járműpark 3%-a után kell 50.000 Ft-nál nagyobb éves adóösszeget fizetni. Az egri jármű állomány 37%-a, valamilyen környezetszennyezést csökkentő berendezéssel (katalizátorral) ellátott, így a Gjt. alapján adókedvezményre (20%-50%) jogosult. Összességében a törvény erejénél fogva 78,4 Mft adókedvezményt és 65,4 Mft adómentességet engedélyezett az adóhatóság.

Késedelmi pótlék, bírságok

	Teljesült adóbevétel	Teljesítés százaléka
Késedelmi pótlék	17.153.476 Ft	104%
Bírság	12.935.872 Ft	254%

Az adózás körében elkövetett **jogsértések többségének hatása pénzben kifejezhető**. Ennek alapján az adózás rendjéről szóló törvény négyféle **jogkövetkezményt** határoz meg. Fizetési késedelem esetén késedelmi pótlékot kell fizetni, az adórövidítésért adóbírságot kell kiszabni, illetőleg az önként feltárt jogsértés esetén önellenőrzési pótlék fizetendő, az egyéb kötelezettségek teljesítésének elmulasztását pedig az adóhatóság mulasztási bírsággal

szankcionálja. Ezek a jogkövetkezmények jogi- és magánszemélyek esetében is alkalmazhatók, pénzben kifejezhetők és nem adnak az adóhatóságnak indokolatlanul széles mérlegelési lehetőséget. Az alapkamat mértékének emelése (2006.10.25-től 8,00%) befolyásolta a késedelmi pótlék mértékét is. A késedelmi pótlék, önellenőrzési pótlék, mulasztási bírság, adóbírság sajátossága, hogy a tervezéskor nehezen becsülhető, hiszen ez elsősorban az adózók fizetési készségének, bevallási kötelezettségek teljesítésének függvénye. A törvény az adókötelezettségek adóhiányra nem vezető megsértése esetére mulasztási bírság kiszabását teszi lehetővé.

2006. évre 11.907 tételen 25,3 Mft összegű késedelmi pótlék és 1.494 tételen 20 Mft bírság terhelés történt. Építményadóban 1.114 épület, telekadóban 136 telek, valamint 804 helyi iparüzési adó bevallását nyújtottak be késve adózóink.

Adók módjára behajtott köztartozások

	Teljesült adóbevétel	Teljesítés százaléka
Egyéb saját adóbevétel	5.916.632 Ft	148 %

A pénzbírságok és egyéb adótartozások behajtása a jogállamiság elveinek érvényre juttatásához nélkülözhetetlen. Az adóvégrehajtásban az eljáró adóhatóságok hatásköre és illetékessége a korábban hatályos szabályokhoz képest alapvetően nem változott. Főszabály szerint a végrehajtási eljárást az első fokon eljáró adóhatóság folytatja le. **Sajátos munkamegosztás érvényesül** azonban az adók módjára behajtandó köztartozások végrehajtása esetén, amikor **az adóhatóság a végrehajtást a köztartozás jogosultjának megkeresésére folytatja le**. Ha az adós magánszemély, a belföldi lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye, ennek hiányában szokásos fellelhetőségi helye szerint illetékes önkormányzati adóhatóság az eljárásra jogosult szerv, míg jogi személy és egyéb szervezet köztartozási ügyében az állami adóhatóság jár el, kivéve, ha törvény a tartozás beszedését más szerv hatáskörébe utalja.

Törvények előírhatják, hogy valamely köztartozást az önkormányzati adóhatóság adók módjára köteles behajtani. E **köztartozások rendszerint nem adó jellegűek, ezekre a törvény hatálya csak a végrehajtás és az ezzel összefüggő nyilvántartás tekintetében terjed ki**. Amikor az adóhatóság adók módjára behajtandó köztartozás beszedése érdekében, megkeresésre foganatosít végrehajtási cselekményeket, **nem saját követelését érvényesíti**, ekkor hatásköre csupán arra terjed ki, hogy a tartozás jogosultjának megbízásából a megkeresésben **megjelölt összeg behajtása érdekében intézkedjen**. Rendelkezési joga nem terjed ki arra, hogy a köztartozásra fizetési könnyítést engedélyezzen, a tartozást mérsékelje, vagy behajthatatlanság címén törölje. A szabálysértési és helyszíni bírságok az önkormányzat saját bevételeinek számítanak. Igen változatos a törvény által adók módjára behajtandó köztartozásnak minősített ügyek fajtái. Adók módjára behajtandó köztartozásokat két különálló számlán (egyéb- illetve idegen számlán - ez utóbbi nem képez saját bevételt -) kezeli az adóhatóság.

Önkormányzatot megillető **2006. évi helyesbített tartozás az év végén: 40.340.196 Ft**. Adóhatósági feladatként jelentkező, de nem önkormányzati bevétel 2006. évi helyesbített tartozás az év végén: 23.894.274 Ft.

2006. január 1-től megváltozott a kimutatható tartozások összeghatára, míg eddig 1 000 forint felett lehetett adótartozást kimutatni, addig idéntől már csak 5 000 forintot meghaladó tartozásokat lehet érvényesíteni. A tartozások jogosultja - amennyiben a tartozás összege az 5 000 forintot meghaladja, és azt ő maga nem tudja behajtani - a végrehajtás érdekében negyedévenként keresheti meg az adóhatóságot. Mivel a megkeresés alapján foganatosított behajtási feladatok jelentős többletterhet rónak az adóhatóságra, és számos esetben eredménytelenül zárulnak olyan többlet költségeket eredményeznek, amit sem a megkereső, sem a tartozás kötelezettje nem térített meg az adóhatóságnak. Ezért 2006. január 1-jét követően a behajtást kérő szerv ingó-, illetőleg ingatlan-végrehajtás esetén a törvényben meghatározott költségminimumot az adóhatóság részére megelőlegezi (kivéve szabálysértési pénz- és helyszíni bírságok), és annak megfizetését igazolja. Új szabály, hogy az adótartozást megállapító adóhatóság törölheti a 10 000 forintot meg nem haladó adótartozást, ha a tartozás nyilvántartása, a behajtás érdekében szükséges intézkedés megtétele a tartozással arányban nem álló költségeket eredményezne. Az így törölt tételekről az adóhatóság külön nyilvántartást köteles vezetni.

A kiszabott szabálysértési bírságok beszédésének eredményessége alacsonyabb, mint például a helyi adóké. Míg az adók esetében egy folyamatos, éveken át tartó kapcsolat jön létre az önkormányzati adóhatóság és az adózó között, a bírságok gyakran csak egyszeri kapcsolatot feltételeznek, jóval magasabb igazgatási költségekkel. Az Art. tiltja a jelzálogjog intézményének alkalmazását az adók módjára kimutatott tartozások beszédésénél, így 500 ezer forint alatti tartozások esetében az ingatlant nem lehet megterhelni.

Talajterhelési díj (TTD)

	Teljesült adóbevétel	Teljesítés százaléka
Talajterhelési díj	1.566.894 Ft	75 %

A környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX. Törvény (Ktd.) alapján a környezetterhelési díj 2004. január 1-jén került bevezetésre a levegőre és vízre, a talajterhelési díjra vonatkozó szabályok 2004. július 1-jétől léptek életbe. A talajterhelési díj bevezetésével a törvényalkotó célja az volt, hogy senkinek se legyen előnyösebb, a környezet szempontjából rosszabb megoldást választani és a jelentős költségvetési támogatással megépült **közművekre rá nem kötő lakosok talajterhelési díjat fizessenek**. Két adóhatóság is „működik” a talajterhelési díj adózása során, a vízjogi engedély alapján végzett tevékenységéhez kapcsolódó talajterhelési díjjal kapcsolatos adóztatási feladatokat az Adó-és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal és szervei, a helyi vízgazdálkodási hatósági jogkörbe tartozó szennyvízszikkasztáshoz kapcsolódó talajterhelési díjjal kapcsolatos adóztatási feladatokat az önkormányzati adóhatóságok látják el. Talajterhelési díj fizetési kötelezettség **azt a kibocsátót terheli, aki helyi vízgazdálkodási hatósági engedély alapján szennyvízelhelyezést alkalmaz és a műszakilag rendelkezésre álló közcsatornára nem köt rá**. A törvény a talajterhelési díj mértékét a talajterhelés díj alapja, az egységdíj, valamint a területérzékenységi szorzó szorzataként határozza meg. Talajterhelési díj alapja a helyi vízgazdálkodási hatósági jogkörbe tartozó szennyvízelhelyezésnél a szolgáltatott víz mennyisége, illetve a talajra, talajba juttatott szenny- és használt víz éves mennyisége (speciális csökkentések figyelembe vétele mellett). Talajterhelési díj **egységdíj**ának mértékét a törvény **120 Ft/ m³**-ben határozza meg. 2004-ben a talajterhelési díj 20%, 2006-ban 50%, 2007-ben 75%, 2008-ban 90%-át kell a kibocsátóknak megfizetniük. A díj 100%-ának megfizetésére a kibocsátók csak 2009-től lesznek kötelesek. A kibocsátó díjfizetési kötelezettségéről évente a tárgyévét követő év **március 31-ig tesz bevallást**. Abban az esetben, ha több telephelyet működtet, akkor bevallási kötelezettségének telephelyenként tesz eleget. A Ktd. alapján a díjfizetés önadózás keretében zajlik.

Önkormányzati döntés alapján adókedvezményt kapnak, a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülők, valamint azok a természetes személy kibocsátók, akiknek a családjában legalább egy 65. életévét betöltött nyugdíjas él, és a családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének kétszeresét. A díjfizetés alapja 23.705 m³ felhasznált víz volt, melynek alapdíja: 8.475.840 Ft. Az alapdíj 20%-át kellett megfizetni ennek összege: 1.695.169 Ft. Törvényi kedvezmény révén 6.780.671 Ft, **önkormányzati díjkedvezmények révén 171.029 Ft-ot érvényesíthettek** a felhasználók. A kibocsátók 67,5 %-a 5.000 Ft-nál kisebb díjfizetést teljesít. A helyi vízgazdálkodási hatósági jogkörbe tartozó szenny-víz-elhelyezéshez kapcsolódó talajterhelési díj az önkormányzat környezetvédelmi alapjának bevételét képezi, és ezt az önkormányzat a talaj, valamint a felszín alatti víz mennyiségi, minőségi védelmére használhatja fel.

2006. évben bevallott 2005. éves fizetendő díj (354 adóalanynál): 1.524.140 Ft.

Luxusadó (LUA)

	Teljesült adóbevétel	Teljesítés százaléka
Luxusadó	934.909 Ft	187 %

A társadalmi igazságosság valamint a vagyonarányos közteherviselés érvényre juttatása megköveteli, hogy az átlagos életvitelű állampolgárokhoz képest lényegesen jobb életkörülmények között élők nagyobb mértékben járuljanak a társadalmi közös feladatok ellátásának költségeihez. Tekintve, hogy a különlegesen jó életkörülmények között élők vagyoni

helyzete főként az általuk tulajdonolt, használt lakásingatlanban testesül meg, ezért ezen nagy értékű lakóingatlanokkal rendelkezni jogosult magánszemélyeket (tulajdonos, vagyoni értékű jog jogosultja) külön adóval, a luxusadóval terheli.

A luxusadó valójában egy **értékalapon működő ingatlanadó**. Az értékalapú adóztatás érdekében a Ltv. egy adóztatási célú értékelési módszertant is tartalmaz, melynek lényege nem a piaci ár, a forgalmi érték meghatározása, hanem az egyes ingatlanok közötti értékarányok érvényre juttatása. Természetesen az adóztatási célú érték (a számított érték) nem szakad el a piaci értéktől, mert az visszerthes vagyonszerzési illetve kezés során nyert illetékhivatali adatokon alapszik. A Ltv. szerint csak a valóban luxus-ingatlanok viselnének különadót, tekintve, hogy csak a **100 millió forintot meghaladó számított értékű lakóingatlanok az adóztatás tárgyai**.

Az Ltv. értelmében az adó tárgya a magánszemély tulajdonában álló illetőleg magánszemély javára bejegyzett vagyoni értékű joggal terhelt 100 millió Ft számított értéket meghaladó lakóingatlanok (lakásnak, üdülőnek) minősülő épület, épületrész. A lakás (mely fajtáját tekintve lehet egylakásos lakóház vagy többlakásos lakóépületben vagy egyéb épületben lévő lakás) és az üdülő fogalmát az Ltv. az értelmező rendelkezések között definiálja, s azt alapvetően az ingatlan-nyilvántartási állapothoz, illetőleg a kiadott használatba vételi engedélyhez köti. Az **adókötelezettség** – hasonlóan a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvényben (Htv.) szabályozottakhoz – főszabály szerint a lakóingatlan használatbavételi engedélye kiadását követő év első napjától keletkezik. Az adókötelezettség akkor is fennáll, ha a lakóingatlan használata szünetel, illetőleg a lakóingatlan használati módja közömbös az adókötelezettség szempontjából. Az **adó alanya** a magánszemély tulajdonos. Abban az esetben azonban, ha a lakóépületen az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett vagyoni értékű jog (kezelői jog, tartós földhasználat joga, hasznélvezeti jog, használati jog) áll fenn, akkor az adó alanya a vagyoni értékű jog magánszemély jogosítottja. Ha a lakóingatlan több tulajdonosa van, akkor a tulajdonosok tulajdoni hányadaik arányában tekintendők tulajdonosnak. Ebben az esetben a tulajdonosok dönthetnek arról is, hogy maguk közül egy személyt hatalmaznak fel az adóalanyisággal kapcsolatos jogok és kötelezettségek gyakorlásával. Ennek feltétele, hogy e tényről együttes, írásos nyilatkozatot tegyenek az adóhatóságnak.

Az adó alapja a számított érték. Az értékelés – három lépésben – a következőképp zajlik:

- Az első lépésben az illetékhivatali forgalmi értékadatokat alapján az Országgyűlés rögzítette megyénként és azon belül településtípusonként (megyei jogú város, város, község) és lakóingatlan-fajtánként (egylakásos lakóépületben lévő lakás, többlakásos lakóépületben lévő lakás, üdülő) a típusingatlan (az országos adatok szerint a leggyakoribb jellemzőkkel bíró modell ingatlan) jellemző **forgalmi értékhatárait**.

- Az értékelés második lépcsőjében a törvényben rögzített adatok alapján (a rögzített alsó és felső határok közötti értékben) az önkormányzatok – szükség esetén – értékövezetek kijelölésével határozzák meg az **irányadó forgalmi értéket**, természetesen lakóingatlan-fajtánként. Az értékövezetek – amennyiben a helyi viszonyok (tipikusan nagyobb települések esetén) indokolják – lakóingatlan-fajtánként is kijelölhetők. Az irányadó, lakóingatlan-fajtánkénti forgalmi értékekről, szükség esetén az értékövezetekről a települési önkormányzatnak rendeletet kell alkotnia. (A rendeletben meghatározott érték két egymást követő évben nem változtatható meg.) A forgalmi értékek meghatározása során a települési önkormányzatnak is az ún. típusingatlanból kell kiindulnia. A településen belül, a különböző értékövezetben lévő ingatlanok különbözősége az ingatlan településen belüli fekvése indukálta értékkülönbséget mutatja. Az azonos értékövezetben lévő ingatlanok hasznos alapterülete és az értékövezetre irányadó forgalmi érték szorzata az ingatlan alapértéke. (A hasznos alapterület fogalma lényegileg egyező a Htv. szerinti adóköteles hasznos alapterület fogalmával.) Az értékövezeten belül az ingatlan alapértéke csak annyiban különbözik, amennyiben hasznos alapterületük más és más. A településen belül lévő ingatlanok érték-különbsége tehát e lépésben az érték-meghatározó tényezők közül „csak” az ingatlan településen belüli fekvését és nagyságát veszi figyelembe.

- Az értékelés harmadik lépésében az adóköteles ingatlanok esetén a **lakóingatlanok tulajdonosai bevallást nyújtnak be**. E bevallás, bejelentés tartalmazza a lakóingatlan adatait, a figyelembe veendő korrekciós tényezőket (az épület kora, falazata, komfortfokozata, szobáinak száma, felújításának ténye, fűtési módja, többlakásos lakóépületben lévő lakás, üdülő esetén a lakószobák tájolása, a lakás, üdülő épületen belüli megközelíthetősége) és a hasznos alapterület nagyságát is. A bevallások beérkezését követően az önkormányzati adóhatóság feldolgozza az adatokat, kiszámítja a számított értéket és a fizetendő adót, majd azt határozatban közli az adózóval. E harmadik értékelési lépcsőben már érvényre jut az egyes ingatlanok fizikai jellemzőinek a piaci értékre gyakorolt hatása is. A korrekciós tételek rendkívül nagy mértékben (meghaladja a 3,88%-ot) befolyásolják azt, hogy egyáltalán lesz-e fizetendő adó és ha igen milyen nagyságrendű.

Az **adó mértéke 0,5 %, amit a 100 millió Ft értéket meghaladó adóalapprézre számítódik.** Az Ltv. azzal, hogy az adóból levonhatóvá teszi az adott lakingatlan után megfizetett valamely helyi adó (építményadó) összegét, kizárja a kétszeres adófizetést (ugyanazon adóalanynál, ugyanazon adótárgy után fennálló fizetési kötelezettséget). Eger városában, így levonhatóvá válik a megfizetett építményadó összege, jelenleg a három esetben ennek összege 164.190 Ft. Az adóztatási feladatokat az adótárgyhoz „legközelebb” lévő, ingatlanadóztatási tapasztalatokkal rendelkező adóhatósághoz, az önkormányzati adóhatósághoz, a fővárosban a fővárosi önkormányzat adóhatóságához telepíti. Az adóztatás kivetéssel történik, s az adót az adóhatóság határozata alapján kell megfizetni, az adóév március 15., illetve szeptember 15. napjáig, feltéve, ha ezen időpontokig az adófizetésről szóló adóhatósági határozat jogerőre emelkedett. Az adónemből befolyó bevétel teljes egészében a települési önkormányzatot illeti meg.

Egerben mindössze 3 db olyan ingatlanról érkezett bevallás, mely luxusadó kötelezettség alá tartozik. 1.861 hasznos m² után a számított alapérték 427.750.000 Ft, az alapadó 1.099.099 Ft, az éves adókötelezettség 934.909 Ft. A luxusadó (ha új ingatlanok nem lépnek be a rendszerbe) úgy az évek múlásával folyamatosan csökkenni fog.

2005. évi helyi iparűzési adó 10%-nak célirányos felhasználási jogosultsága

Országosan is egyedülálló, hogy immár tíz éve lehetősége van az egeri helyi iparűzési adófizetőknek arra, hogy a befizetett iparűzési adójuk bizonyos részének felhasználásába beleszóljanak. A 2005. évi helyi iparűzési adóbevallások feldolgozását követően **77. 141. 009 forint érvényes jelölés** történt.

Adófizetési adatok alapján „minimum címkézésére” (kizárólag „Kiemelt feladatokra”) 1.438 vállalkozás volt jogosult, a „maximum címkézés” (mindhárom lehetőség) elvileg 650 vállalkozást érinthetett. Az Iparűzési adóbevallásokban érvényes jelölést **562 vállalkozás** (társas és egyéni) nyújtott be. Eger Megyei Jogú Város Közgyűlésének 40/2004. (XII. 17.) számú helyi adókról szóló rendeletének 25-30.§-ai alapján az adózók, a befizetett iparűzési adójuk 10%-ából:

- 1, **Kiemelt feladatokra,**
- 2, **Kiemelt ágazatoknak** és végül
- 3, Eger Megyei Jogú Város **költségvetési szerveinek, intézményeinek valamint egeri székhelyű egyházi fenntartású oktatási intézmények, civil szervezetek** (alapítványok, egyesületek, társadalmi szervezetek) részére jelölhetnek.

A támogatott szervezetek számára **számadási kötelezettséggel terhelten kerülnek kiutalásra,** egyben az ágazati iroda a felhasználást is részletesen ellenőrzi. A támogatások jogszabálysértő vagy nem rendeltetésszerű felhasználása esetén a felhasználót visszafizetési kötelezettség terheli.

A „3, **nonprofit szervezetek** részére összesen **21 358 643 Ft** érvényes jelölés érkezett.
ebből - alapítványoknak: 8 201 492 Ft
- egyesületeknek, költségvetési intézményeknek: 13 157 151 Ft.

A címkézésben jelölt összeg 77 141 009 Ft, meghaladta a költségvetési tartalékok között 3. címszámon lévő 75 000 000 Ft eredeti előirányzatot, így a hiányzó 2 141 009 Ft-ot a HIPA előirányzat megemelésével került ellensúlyozásra.

Eger, 2007-01-23.

KORSÓS LÁSZLÓ
Eger MJV. PH. Adóiroda
Irodavezetője